

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

استان شناسی کرمان

(اجرای آزمایشی)

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی

نام کتاب : استان‌شناسی کرمان (اجرای آزمایشی) - ۲۳۷/۱۰

مؤلفان : ماشااله جلالی‌فر، محمدحسین کلانتری، محمد نادری، مهدی مرادی، داود پوردهقان، خوبیار دهش، محمد لطیف‌کار،

احمدعلی نادری و فاطمه بیگم روح‌الامینی

زیر نظر کارشناسان گروه جغرافیای دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی

ویراستاران : دکتر محمدکاظم بهنیا، دکتر حسن ستایش

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی

تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن : ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار : ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبسایت : www.chap.sch.ir

مدیر امور فنی و چاپ : سیداحمد حسینی

مدیر هنری، طراح گرافیک و جلد : طاهره حسن‌زاده

صفحه‌آرا : شهرزاد قنبری

حروفچین : کبری اجابتی، سیده فاطمه محسنی

مصحح : سیف‌الله بیگ محمددلیوند، علیرضا کاهه

امور آماده‌سازی خبر : زینت بهشتی شیرازی

امور فنی رایانه‌ای : حمید ثابت‌کلاچاهی، پیمان حبیب‌پور

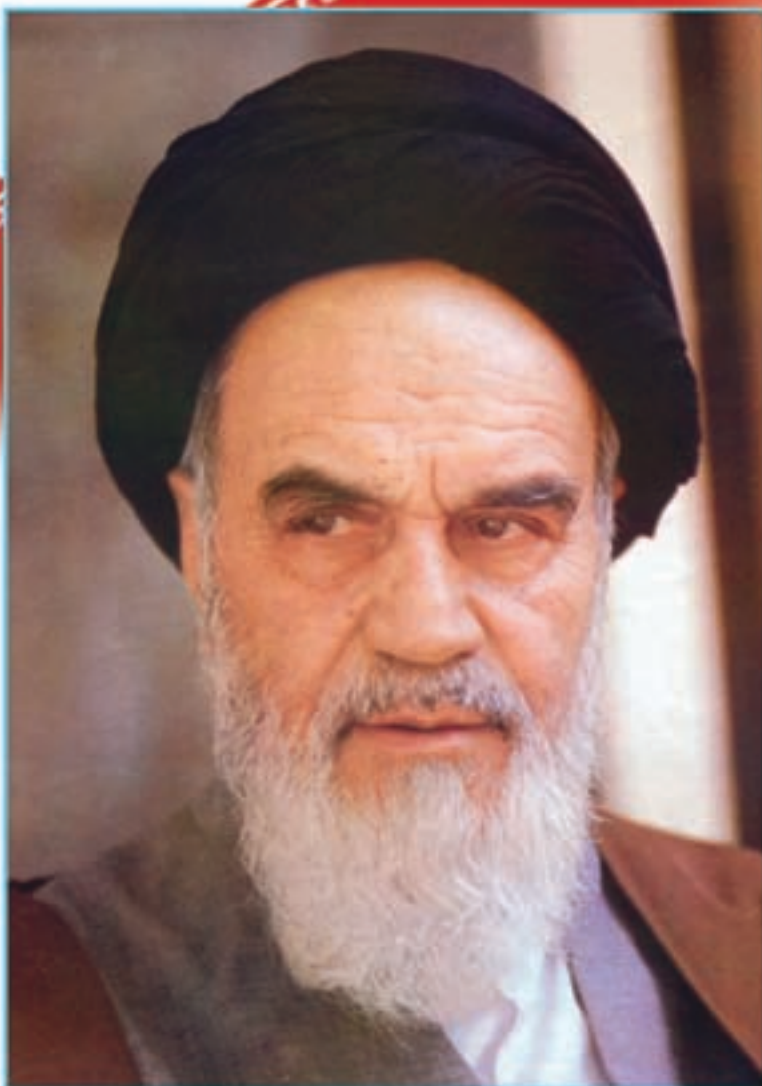
ناشر : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران : تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)

تلفن : ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار : ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی : ۳۷۵۱۵-۱۳۹

چاپخانه : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ : چاپ دوم ۱۳۹۱

حق چاپ محفوظ است

نهضت برای اسلام نمی تواند محصور باشد در یک کشور و نمی تواند محصور باشد در حتی کشورهای اسلامی. نهضت برای اسلام همان دنباله نهضت انبیاست. نهضت انبیا برای یک محل نبوده است، پیغمبر اکرم اهل عربستان است لکن دعوتش مال عربستان نبوده، محصور نبوده به عربستان، دعوتش مال همه عالم است.

امام خمینی(ره)

فهرست مطالب

۱	فصل اوّل — جغرافیای طبیعی استان کرمان
۲	درس یکم : موقعیت جغرافیایی استان
۴	درس دوم : ناهمواری های استان
۱۴	درس سوم : آب و هوای استان
۲۵	درس چهارم : منابع طبیعی استان
۳۷	درس پنجم : آلودگی های زیست محیطی
۴۳	فصل دوم — جغرافیای انسانی استان کرمان
۴۴	درس ششم : تقسیمات سیاسی استان
۵۰	درس هفتم : جمعیت استان
۵۴	درس هشتم : شیوه های زندگی در استان
۶۳	فصل سوم — ویژگی های فرهنگی استان کرمان
۶۴	درس نهم : آداب و رسوم مردم استان
۷۷	فصل چهارم — پیشینه استان کرمان
۷۸	درس دهم : گذشته استان و مراکز اولیه تمدن و میراث فرهنگی و تاریخی آن
۸۷	درس یازدهم : نقش استان در حراست از کیان مرزهای ایران اسلامی
۹۴	فصل پنجم — توانمندی های استان کرمان
۹۵	درس دوازدهم : توانمندی های استان در زمینه زیارت و گردشگری
۱۱۴	درس سیزدهم : توانمندی های اقتصادی استان
۱۲۳	فصل ششم — شکوفایی استان کرمان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی
۱۲۴	درس چهاردهم : دستاوردهای انقلاب اسلامی در استان
۱۳۷	درس پانزدهم : چشم انداز آینده استان

سخنی با دانش آموزان عزیز

شاید از خود سؤال کنید که برنامه استان شناسی چه نوع برنامه ای است؟ هدف برنامه ریزان درسی از تألیف کتاب استان شناسی چیست و مطالعه این کتاب چه اهمیتی دارد؟ پاسخ ما به شما دانش آموز عزیز این است که کتاب استان شناسی شما را با استان محل زندگی، مسائل جغرافیایی، تاریخی، اجتماعی، مردم شناسی، اقتصادی و فرهنگی آن آشنا می کند. از طرف دیگر یکی از انتظارات تربیتی دنیای امروز، تربیت شهروندانی آگاه است. یک شهروند مطلوب، نیازمند پیدا کردن درکی همه جانبه از واحدهای سیاسی کشور خود و سرزمین ملی در زمینه های مختلف است. این برنامه به شما کمک می کند تا از استان محل زندگی خود نگاهی جامع و همه جانبه پیدا کنید. کسب بصیرت نسبت به محیط زندگی و آگاهی از خصوصیات آن چه در گذشته و حال و مسائل محیطی، اجتماعی و اقتصادی، فرهنگی و پیشینه تاریخی استان به شما کمک خواهد کرد تا با بحث و گفت و گو بینشی عمیق از این مسائل پیدا کرده و راه حل های این مشکلات را پیدا کنید.

بدون شک شما، مدیران آینده جامعه خواهید بود. زندگی مدرسه ای باید شما را به دانش لازم برای حل مسائل جامعه مجهز کند. مکانی که شما در آن زندگی می کنید توانمندی های مختلف جغرافیایی، فرهنگی، اقتصادی و انسانی دارد. خود شما بخشی از این سرمایه و توانمندی هایید. بهره برداری از توانمندی های بالقوه یک کشور در گرو شناخت همه جانبه محل زندگی شما و نیز کشور است. برنامه استان شناسی به شما می آموزد که فرصت های موجود در استان شما کدام است و یا اینکه تهدیدها و ناتوانی ها را چگونه می توانید به فرصت تبدیل کنید؟

فراموش نکنید که همه امکانات موجود در محیط فرصت است، آب و هوا، بیابان، کوه، رودخانه، جنگل، نیروی انسانی، میراث فرهنگی، صنایع دستی و خیلی چیزهای دیگر، مهم این است که پیاموزید چگونه از این فرصت ها در جهت سعادت خود و جامعه استفاده کنید.

آگاهی از مسائل استان موجب خواهد شد تا از علل پیشرفت و یا عقب ماندگی استان خود آگاه شوید و برای حل آن، راه حل های خلاق پیدا کنید.

ممکن است، این سؤال در ذهن شما مطرح شود که آیا بهتر نیست آموزش درباره محیط زندگی با موضوعات اجتماعی از محیط نزدیک آغاز شود و سپس به محیط دورتر مانند استان و یا کشور بینجامد. ما در این برنامه از طریق طرح پرسش ها و فعالیت های مختلف این فرصت را برایتان فراهم کرده ایم.

بدون شک مطالعه شهر و استان در زمینه های جغرافیایی، تاریخی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، آداب و رسوم محلی نه تنها می تواند موجب دلبستگی به زادگاه و سرزمین ملی شود، بلکه این فرصت را فراهم می کند تا با گنجینه های مختلف طبیعی، انسانی، فرهنگی و فناوریانه کشور خود آشنا شوید. در این برنامه در می یابید که افراد زیادی چه در گذشته یا حال در استان شما برای اعتلای کشور تلاش کرده اند.

انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۳۵۷ شرایطی را فراهم کرد که دولت و مردم با احساس مسئولیت بیش تری برای پیشرفت همه جانبه ایران عزیز تلاش کنند. در ادامه این تلاش ها جهت رسیدن به قله رفیع سربلندی و شکوفایی ایران اسلامی که به همت و کوشش شما دانش آموزان عزیز، بستگی دارد امید است با عنایت حق تعالی و اعتماد به نفس از هیچ کوشش و خدمتی دریغ نکنید. در این راه قطعاً راهنمایی های مفید دبیران محترم جغرافیا بسیار سودمند خواهد بود.

به امید موفقیت شما

گروه جغرافیای دفتر برنامه ریزی و تألیف کتاب های درسی

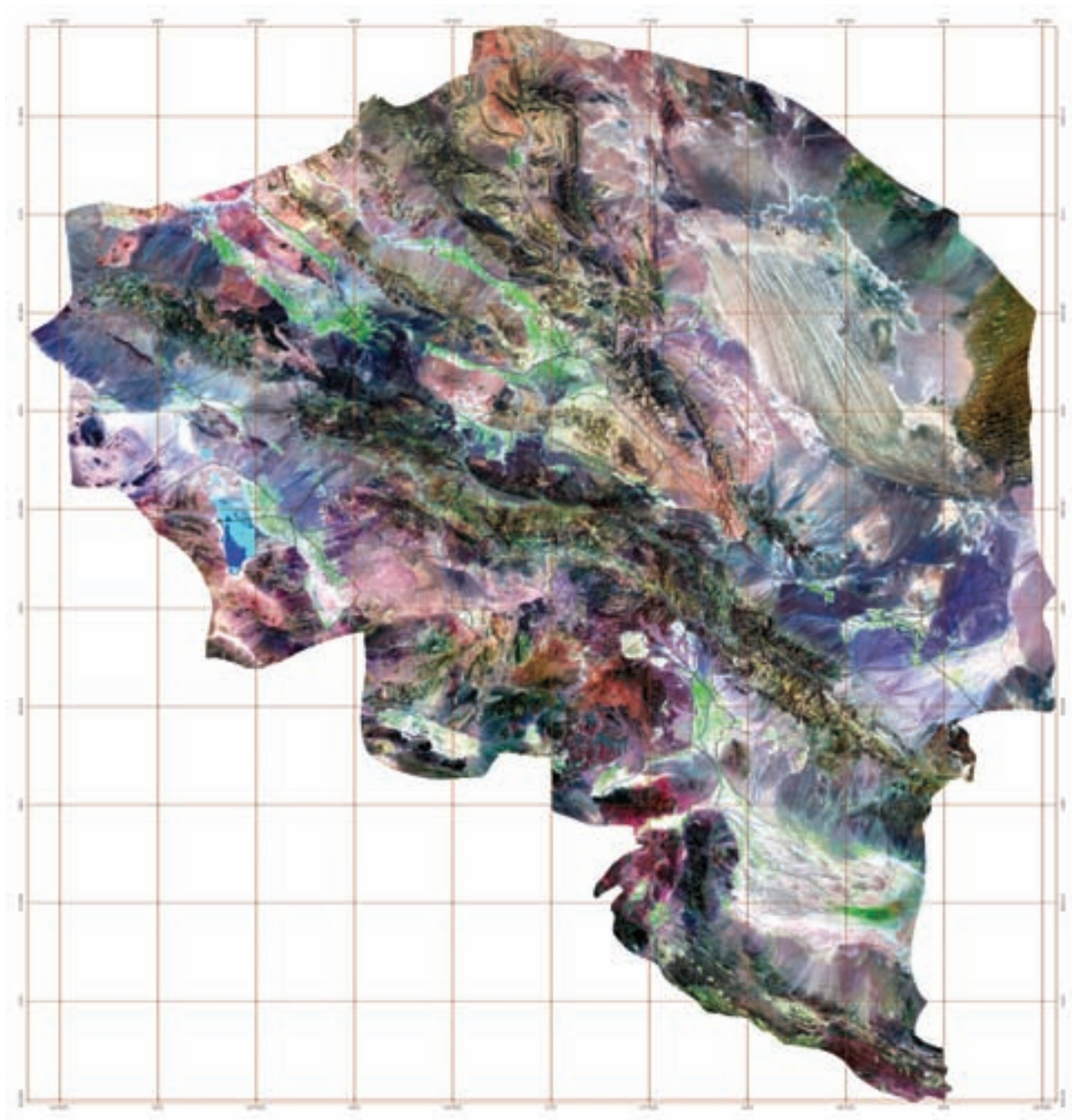

استان کرمان از دیدگاه مقام معظم رهبری — مدظله العالی —

این شهر و این استان برخوردار از افتخارات تاریخی است. در این استان چهره‌های جاودانه‌ای که ریشه علم و هنر و معماری و پیشرفت‌های علمی و دینداری عمیق و ایمان راسخ را نشان می‌دهند، در طول تاریخ کشور ما چهره‌های بسیاری هستند. قدمت ریشه علم و هنر در این استان را از بیش از هزار سال پیش با نام محمد بن عیسی ماهانی، و بعد از او شخصیت‌های علمی، هنری و ادبی بزرگی — که ریاضیدان، منجم، عالم، فقیه، شاعر و هنرمند بودند — در گذشته پرافتخار تاریخی این استان و این شهر می‌توان مشاهده کرد.

این استان و مردم نجیب آن، خاطرات تلخی از گذشته‌ها — که چندان از ما دور نیست — دارند. پادشاهان جبار — چه قاجارها و چه قبل از آن‌ها — با این شهر و مردم آن چه کردند. در دوران نظام‌های طاغوتی و بی‌خبر از معنویت، ارزش‌های معنوی این شهر نادیده گرفته شد. در دوران خونبار نظام پهلوی، استعداد‌های این شهر، مردم این شهر، واقعیت‌های بسیار برجسته و جذاب این شهر و این استان به دست غفلت و فراموشی سپرده شد. در سال ۵۷، آن روزی هم که مردم این استان به ستوه آمده از ستم‌های متمرکزی که بر آن‌ها شده بود، فریاد برآوردند و اجتماع کردند، مسجد جامع این شهر را به آتش کشیدند و مردم را به قتل رساندند. خاطره‌های تلخ و شیرین در فضای این شهر و استان بسیار است.

شما مردم با تجربه‌ای هستید. نسل‌های گوناگون کرمانی تجربه‌ها و معارف گذشته را نسل به نسل و دست به دست منتقل کرده‌اند. کرمانی، با ادب، با ظرفیت، با تحمل، با ایمان و با پختگی همراه است و می‌تواند مسائل اساسی را خوب درک و تحلیل کند. در طول دوران مبارزه، بعد از پیروزی و در طول دوران انقلاب و جنگ تحمیلی، کرمان توانست شخصیت بارز خود را در میدان‌های گوناگون نشان دهد. سرداران بزرگ، فدائیان راه اسلام و شهیدان عالی‌مقام و نام‌آور و پُرافتخار، برجسته‌ترین چهره‌های این استان شده‌اند؛ جوان‌هایی که از خاک برآمدند و در افلاک درخشیدند؛ نام‌هایی که هرگز از یاد مردم ایران نخواهد رفت. در صحنه علم و تدبیر و سیاست، شهید عزیزمان، مرحوم باهنر، چهره فراموش نشدنی این استان است. بحمدالله در دوران ما هم عالم، سیاستمدار، منجم، ریاضیدان، شاعر، تاریخدان، نویسنده و قصه‌نویس از این استان آن‌قدر در سرتاسر کشور حضور دارند و نام‌های شناخته شده‌ای از آن‌ها در ذهن همه هست که امکان نام‌آوردن آن‌ها نیست.

تصویر ماهواره‌ای استان کرمان

تصویر فوق یک تصویر ماهواره‌ای Landsat-7 است که از کل استان در سال‌های ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۲ هجری شمسی گرفته شده است. در این تصویر که تحت عنوان تصویر گویا شده، شناخته می‌شود، خطوط آبی رنگ، رودخانه‌ها، خطوط سیاه رنگ جاده‌ها و خطوط قهوه‌ای رنگ شبکه مختصات جغرافیایی را نشان می‌دهد. همچنین زمین‌های زراعی دارای محصول، به رنگ سبز روشن، باغات و اراضی جنگلی به رنگ سبز تیره و اراضی بایر و لم‌یزرع به رنگ سفید دیده می‌شوند.

(عکس از سازمان فضایی ایران)